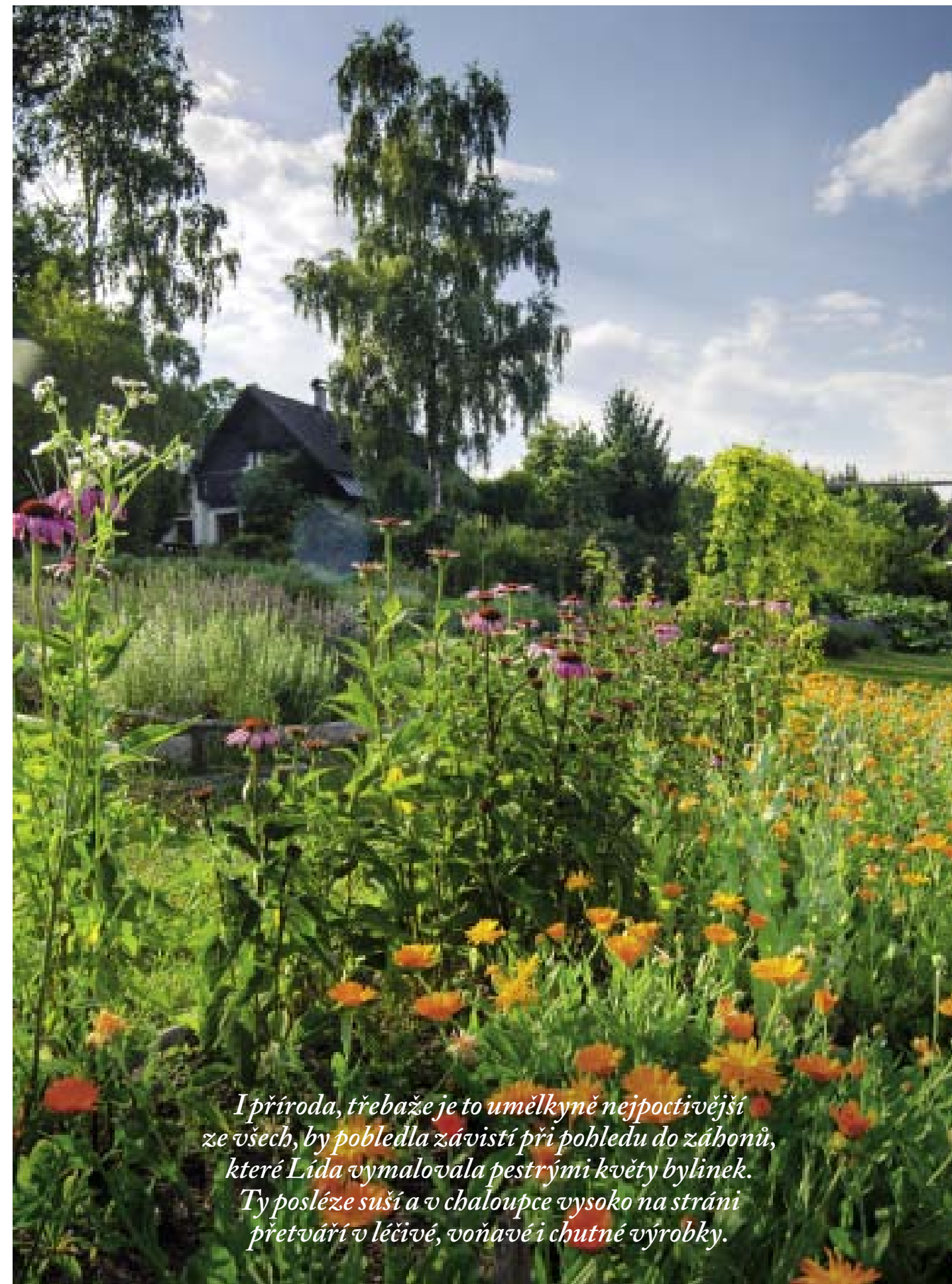

Čarodějka Z RÁJE

Lída Vondrová zasvětila svůj život bylinkám a jako mávnutím kouzelného proutku proměnila odlehlý kout Českého ráje ve svět netušených krás.

TEXT A FOTO Adéla McIntock

I příroda, třebaže je to umělkyně nejpoctivější ze všech, by pobledla závistí při pohledu do záhonů, které Lída vymalovala pestrými květy bylinek. Ty posléze suší a v chaloupce vysoko na stráni přetváří v léčivé, voňavé i chutné výrobky.

DIVUKRÁSNÝ JE KRAJ, kterému vyzpěvuje řeka Jizera. Každé jeho zelené návrší, louka či les láká ke vstupu jako milé pozvání. **Místy však zšediví, ladné křivky zkamení a nasadí nepřístupnou tvář. Přesto se do něj mnohý zamiluje.** Kdysi učaroval i Lídíným rodičům, kteří si na Maloskalsku, v osadě zvané Vyniklov, postavili v sedmdesátých letech minulého století chaloupku. Dnes v ní spokojeně hospodaří Lída se svým mužem Danem a k životu v rodné Praze se už šestnáct let vrací pouze ve vzpomínkách. „Nebylo to snadné loučení,“ přiznává paní domácí, „ale ani nebolelo. Bydlení v přírodě nám ukázalo cestu k životní harmonii.“

Čas tady plyne neuchvátaným krokem, občas se dokonce zdá, že se úplně zastavil, aby si člověk mohl dosyta vychutnat zdejší poklidnou atmosféru. Ta se stala ideální kulisou pro Lídinu tvůrčí duši. V dílně za domem pod jejíma rukama vznikají krom svícňů a drobných dekorací z keramiky také famózní květináče – „ksichtíky“, jak jim autorka říká, jež podtrhávají šmrnc kytěk na terase i v obýváku.

Jakmile bylo zázemí pro hobby dokončené a všechny pokoje v chalupě vycídné a zútulněné, táhlo to Lídu

ven. V hlavě se jí množily nápady, jak s velkorysým prostorem na vršku stráně naložit, aby i na něj byla radost pohledět. Staříčké jabloně podstoupily důkladnou prořezávku, nově k nim přibýly blumy s muchovníky a rybíz. Pod vysokánskou břízou, odnepaměti považovanou za strom bezpečí, vznikla zahrádka pro mlsné jazýčky. Vedle řepy a celeru zraje hrášek, na kompostu bují dýně či exotické paprikové okurky *ačokči*. **Ve skleníku slibují štedrou úrodu hadovky s rajčaty. Také na jahodách si Vondrovi pochutnávají, pokud je ovšem dřív neslupnou loupeživé srnky z okolních remízků či z lesa, který dýchá chaloupce na záda.**

A květy? Těch je všude kolem k nespočtení. Mezi prvními se tu zabydlela levandule. Nejdřív jedna, posléze druhá, třetí, v šatech fialových, růžových, dokonce i bílých. A v tom se to stalo. Lída se zamilovala. Nejen do navoněných krasavic z Provence, ale do všech léčivek, co jich na širém světě existuje. Nebyla to ani tak láska na první pohled, jako spíš prohloubení vřelého citu, jenž v ní dřímá od dob, kdy s dětmi zůstala doma na mateřské. **„Bylinky si mě po letech znova našly a já jsem šťastná, že jim konečně můžu nabídnout místo, čas a péči, jakou zasluhují.“** Až na brutnák, který se uličnický rozsevá v brambořišti, roste zbývající sedmdesát devět druhů poslušně tam, kam je pěstitelka odkázala. Za plotem užitkové zahrady se pestří záhon ve tvaru osmicípé hvězdy. Co cíp, to jiný druh levandule a pod ní

Okouzlení barvou či tvarem květů to není. Ani vůně není to, co Lídu nejvíc svádí k utržení. Je to moudrost zakletá do každé byliny, té si cení nadevše, protože dává odpovědi na mnohá trápení i neduhy. **Levandule s třezalkou** vyrovnávají náladu a zklidňují duši. Dvojnásobnou moc hojit a uzdravovat prý mají v předvečer svatého Jana Křtitele. **Echinacea** vypadá tak pěkně, že je skoro škoda ji stříhat. Už od pohledu vybarvuje náladu dorůžova, coby tonikum zase povzbuzuje imunitu. Chcete-li, aby v zahradě rostla i vám, dopřejte jí hodně slunce.

Bylinky jsou klíčem do magického světa přírodních energií. Pro větší účinek by se měly sklízet ručně a vždy s určitým záměrem, ať už k ozdravení či pro radost.

Plamének předvádí své horolezecké nadání a bohatstvím velkých fialových květů rámuje výhled ze zápraží, odkud manželé Vondrovi s oblibou pozorují měsíc při úplňku. V květináči za loukoťovým kolem se zelená exotický fikovník smokvoň. **Latkový plot** vymezující hranice užitkové zahrady se stal ideální oporou ke šplhu hrachoru širokolistému s výhony dlouhými až dva metry. Jeho květy nevoní, zato vydrží dlouho ve váze. **Originální květináky** vyrábí Lída ve své dílně za domem. Radostně se v nich čepýří begonie, šmrnc ale dají třeba i obyčejným netřeskům.

Magický kruh obývají byliny rozdělené do čtyř částí podle toho, s jakým živlem jsou propojené. Kostival i mydlíci zasvětila Lída zemi a diviznu, kozlík, šantu či pelyněk vodě. Vzduchu náleží máta, febríček, estragon, levandule a heřmánek, zatímco měsíček s třezalkou patří ohni.

Vůně bylinek vábí motýly, pomáhá při meditaci a stejně jako fotografie umí vmžiku přivolat vzpomínky na místa, zážitky i vnitřní pocity. Stačí se jen nadechnout...

1 2

1 Meditační pyramida sedí jako hříbek v lesním podrostu. Uvnitř nabízí léčivé ticho i zklidňující tóny, linoucí se z rezonančního lůžka. Přijďte to vyzkoušet, možná že se pak taky budete cítit o řádku let mladší.

2 Mezi brědicí v záhonovém lemu bují kapradí. O této tajnosnubné rostlině se vypráví, že uprostřed svatojánské noci vykvétá zlatým květem a šťastlivci, který ho najde, otevírá všechny poklady světa. **3 Gurmánská zahrada** vznikla kousek od ovocného sadu.

Poctivou chuť a bohatou úrodu slibují rajčata ve skleníku i dýně Hokkaido, která mocnými šlahouny ovládla hromadu kompostu.

4 Chrastavec rolní nehýří pompou, louce ale dává nevýslovné kouzlo, zvlášť když se k němu přiletí popást motýli, kterých byste se v téhle rajske zahradě nedopočetali.

5 Kocour s černým kožíškem nenosí smůlu. Tu má snad jen bylina šanta kočičí, kterou domácí šelmička ráda okusuje.

divoké jahodí. Z nitra vyzáhuje stříbřitý pelyněk s heřmánkem, který zlatými očky pomrkává po všeléku řepíku, třezalce, routě a modrokvětem yzopu, nad nímž tančí echinacey v růžových sukních. Mezi jejich úbory a nebem je tolik mušek, včel, motýlů a kdoví čeho ještě. **Hmyz se odtud nechává unášet větrem přes louku až k rovinaté zátišně pod lesem. Vábí ho sem kořenitý odér levandule a tymiánu, jež plató lemují po celé jeho délce.**

Je na tomhle místě cosi zvláštního, co dráždí fantazii a prospívá tělu i duši. Jako by se všechny povzbuzující energie domluvily, že se tu sejdou a spojí síly. Není divu, že právě zde, a pak ještě ve speciální dřevěné pyramidě stojící v přilehlém lesíku, Lída nejraději cvičí jógu a medituje. **A ty výhledy odtud do mlžných dálek Jizerských hor a Krkonoš! Berou dech stejně jako exploze barev v kruhovém bylinkovišti, zakomponovaném v louce mezi lehce zkařeňenou trávou plnou zelených koníků.** Každá rostlina v něm je podle povahy a účinků zasvěcená jednomu ze čtyř přírodních živlů: zemi, vodě, vzduchu a ohni. Každá je okoreněná špetkou magie. A magické jsou škapulíře, vonné oleje, mýdla i hojivé lektvary, které Lída ze zdejších bylinek vlastnoručně vyrábí. Jejich moc vrátit ztracenou energii či schopnost vnímat přírodu jemnějšími smysly překvapí i toho, kdo na kouzla a čáry nevěří. ♡

Foto: Adéla McIntock

3

4

5

